

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Öns skola i
Sollefteå kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Öns skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framtidsytande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Öns skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge obehöriga lärare en planerad och noga övervägd introduktion. Rektorn behöver även organisera verksamheten så att det finns förutsättningar för obehöriga lärare att samverka med behöriga lärare när det gäller planering och genomförande av undervisning.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **31 oktober 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 90304 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:5805) i de handlingar som sänds in

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa och av inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer på olika sätt regelbundet upp och analyserar skolans kunskapsresultat, undervisningens genomförande, hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen samt lärares förutsättningar. Uppföljningen av kunskapsresultaten är bred och omfattar betyg, omdömen, resultat på nationella prov och kartläggningar.

För att skapa sig en helhetsbild av skolans styrkor och utvecklingsbehov inom undervisningen genomför rektorn regelbundna lektionsbesök i samtliga klasser, samt för kontinuerliga samtal med såväl lärare som elevhälsopersonal. Lärarnas förutsättningar för att bedriva undervisningen ingår som en del i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorn följer även upp dessa förutsättningar genom återkommande samtal med enskilda lärare och arbetslag.

Rektorn bedriver ett analysarbete som görs på olika nivåer; dels genom analysmöten med skolledningen under läsåret, där samtliga klasser diskuteras, dels genom terminsvisa övergripande analyser av hela skolan vid mitterminskonferenser. På mitterminskonferenserna diskuterar rektorn tillsammans med lärare och elevhälsan bland annat kunskapsresultat, anpassningar för olika klasser och elever, resultat avseende frånvaro samt hur arbetet med skolans utvecklingsområden

fortskrider. Mötena syftar till att anpassa och utveckla undervisningen utifrån elevernas behov.

Rektorn gör en övergripande analys av skolans samlade resultat där bland annat relationen mellan studieresultat och kön samt relationen mellan nationella prov och betyg analyseras. Rektorn söker förklaringar till olika resultat, drar slutsatser och sätter in adekvata åtgärder för att förbättra undervisningen. Han har exempelvis kunnat identifiera att måluppfyllelsen i lågstadiet är relativt hög men att det finns ett flertal elever i behov av mer insatser och stöd i undervisningen. Utifrån detta har rektorn anställt två resurspedagoger och även kopplat in elevhälsan på klassnivå. Rektorn har också identifierat att det finns utmaningar i undervisningen med att möta elever med olika diagnoser. Därav har fortbildningsinsatser från bland annat centrala elevhälsan hållits med pedagogisk personal på skolan. Rektorn har slutligen även identifierat att det finns ett behov av en gemensam lektionsstruktur och har tagit fram en sådan tillsammans med personalen i syfte att stärka likvärdigheten och förutsägbarheten i undervisningen. För att möta elevernas behov har omstrukturering av befintlig personal skett och resurspedagoger har anställts som komplement för att stötta upp i de klasser som behöver det. Samtlig personal har även genomgått kompetensutbildning i kooperativt lärande och deltagit i utvecklingsinsatser gällande bland annat språkbruk, ledarskap och konflikthantering.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder det pedagogiska arbetet med ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag, men rektorn organiserar inte arbetet så att nyanställda och obehöriga lärare får en planerad och strukturerad introduktion på skolan. En viss introduktion ges avseende rutiner och förhållningssätt. Dock visar granskningen att det stöd som ges för dessa lärare sker informellt och ofta på eget initiativ. Vissa av dessa lärare saknar därtill en behörig ämneskollega på skolan.

Rektorn har skapat en tydlig organisation för samverkan mellan lärare och elevhälsan där lärare och elevhälsan har regelbundna möten fördelade över läsåret. I intervju med lärare framkommer dock en viss osäkerhet gällande processerna för utredning av särskilt stöd.

Rektorn ser till att det kollegiala lärandet tar avstamp i beslutade utvecklingsområden. Samtliga lärargrupper arbetar med språkbruk och värdegrund på olika sätt, vilket har sin grund i de behov rektorn konstaterat finns på skolan. Arbetet anpassas efter respektive stadiums förutsättningar. Rektorn leder och följer upp detta arbete vid olika regelbundna möten med lärare samt genom regelbundna fysiska

klassrumsbesök. Skolan har även tydliga rutiner och förhållningssätt gällande exempelvis frånvarohantering och anmälan om kränkande behandling.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn leder ett jämställdhetsarbete på skolan och vidtar vid behov åtgärder för att elever oavsett könstillhörighet ska få samma förutsättningar att lära och utvecklas. Rektorns uppföljningar inkluderar analyser av kunskapsresultat och trygghetsresultat utifrån kön. Resultaten av dessa visar bland annat att pojkar har sämre måloppfyllelse i vissa klasser i jämförelse med flickor. Rektorn konstaterar dock att det råder skev könsfördelning i de flesta klasser, där det exempelvis finns klasser som enbart har en flicka eller klasser där det helt saknas pojkar, vilket försvårar tolkningen av aggregerade analyser. Jämställdhet ingår som en del av likabehandlingsplanen och personalen på skolan berör på olika sätt jämställdhetsperspektivet inom ramen för undervisningen. Under föregående läsår har ett särskilt utvecklingsarbete gällande språkbruk genomförts på skolan, vilket har implementerats i reguljärundervisningen under nuvarande läsår. Granskningen visar dock att det i flera avseenden fortsatt förekommer ett hårt språkbruk mellan elever på skolan kopplat till aspekter som kön, sexualitet och genus.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge obehöriga lärare en planerad och noga övervägd introduktion. Rektorn behöver även organisera verksamheten så att det finns förutsättningar för obehöriga lärare att samverka med behöriga lärare när det gäller planering och genomförande av undervisning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte organiserar för att obehöriga lärare ska få en planerad och strukturerad introduktion på skolan avseende planering och genomförande av undervisningen. Granskningen visar förvisso att en viss introduktion genomförs men att den främst innefattar rutiner och förhållningssätt. Att inte ha en strukturerad introduktion avseende planering och undervisningens genomförande riskerar att medföra att undervisningen inte blir likvärdig.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utformar tydliga rutiner för hur obehöriga lärare ska få en noga övervägd introduktion.

Rektorn kan i arbetet överväga att använda arbetsformer som handledning eller mentorskap. För vidare läsning rekommenderas rapport från Skolinspektionen om undervisning på skolor med många obehöriga lärare.¹

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och av inkommen dokumentation.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen över lag är strukturerad och varierad samt att lärarna arbetar för att tydliggöra syftet med undervisningen och stötta eleverna i deras arbete. Lektionerna innehåller en tydlig start som förmedlar vad eleverna ska göra under lektionen, oftast med hjälp av bildstöd. På lektionerna framkommer även exempel på lärargenomgångar, utbildningsspel, gruppuppgifter och enskilt arbete. Lärarna använder olika former av arbetsmaterial såsom filmer, skrivuppgifter, digitalt samt tryckt material. Eleverna uppmuntras även att diskutera och stötta varandra genom att exempelvis hjälpa till med morgonsamlingen, jobba tillsammans eller dela ut uppgifter till varandra. De flesta lärare arbetar uppmärksamt och strukturerat för att försäkra sig om att elever förstår och kommer i gång med arbetet, bland annat genom kortare genomgångar för att förtydliga begrepp och innehåll samt ytterligare förklara moment. Lektionerna avslutas generellt gemensamt och omfattar vid något tillfälle en summering av lektionens innehåll.

¹ Skolinspektionen (2017). Undervisning på skolor med många obehöriga lärare. Tematisk kvalitetsgranskning.

Elevers delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Lärarna ger eleverna inflytande över arbetsformer och innehåll i undervisningen. Skolan genomför varje läsår en enkät där frågor gällande upplevelser av undervisningen ingår. Enkätsvaren analyseras systematiskt enligt skolans systematiska kvalitetsarbete. Lärarna låter också eleverna utvärdera innehållet i undervisningen löpande genom att visa med fysiska tecken eller genom att ställa frågor relaterat till lektionsinnehållet. Lärarna försöker därefter ta tillvara elevernas önskemål och intressen för att stärka elevernas motivation till lärande. Eleverna har i vissa fall även möjligheter att välja mellan olika arbetsuppgifter och arbetsmetoder.

Lärarna utformar undervisningen så att eleverna får möjlighet att reflektera och utarbeta strategier för sitt eget lärande. I intervjuer med lärare framkommer bland annat att skolan haft yrkesdagar i syfte att inspirera eleverna att ta ansvar för sin framtid och sina studier. Skolan har även ett aktivt elevråd där eleverna kan lyfta sådant som berör deras studier eller skolgången som helhet. Lärarna uppger i intervju att de regelbundet pratar med eleverna om deras studier och uppmuntrar dem med beröm och återkoppling kring vad de behöver arbeta mer med och vad de gör bra. Eleverna ges även möjlighet att reflektera över sin progression och vad de kan göra bättre inför nästa gång. Som exempel har skolan haft ett skrivprojekt där eleverna fått jämföra tidigare och nuvarande arbeten.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna arbetar med att anpassa undervisningens innehåll och arbetssätt så att det stimulerar och utmanar alla elever, vid behov i samråd med elevhälsan. I intervju med lärare framkommer exempelvis att eleverna kan få allt från anpassade läromedel till olika taktila hjälpmedel eller eget schema utifrån deras behov. I de klasser och grupper som är mer resurskrävande finns resurspersoner för att stötta lärarna att i möta elevernas behov. Lärarna arbetar med att stärka elevernas självförtroende genom att ge dem återkoppling på deras uppgifter samt berömma dem muntligt och skriftligt vid progression. Lärarna jobbar aktivt med att skapa goda relationer och ett tillåtande klassrumsklimat som främjar inläring. Detta gör de genom att exempelvis ge eleverna uppgifter som de klarar av att genomföra samt ge extrauppgifter till de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Extrauppgifternas svårighet och fördjupningsgrad kan dock variera och i intervju framkommer det att eleverna kan uppleva en viss avsaknad av variation och stimulans i framför allt matematikämnet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och av inkommen dokumentation.

Arbetet för trygghet

Granskningen visar att personalen, under ledning av rektor, arbetar medvetet för att skapa trygghet. Skolans förebyggande trygghetsarbete består till stor del av relationsbyggande mellan elever och mellan elever och lärare. Detta sker genom olika insatser och aktiviteter, såsom introduktion av olika värdegrundsbaserade arbetsmaterial och genom återkommande aktiviteter. Exempel på återkommande aktiviteter är skoljoggen, trygghetsvandringar och skolövergripande temadagar. Skolan har även rastvärdar och har i vissa fall planerade rastaktiviteter. Vidare visar granskningen att förebyggande arbete och åtgärdande insatser utgår från uppföljning och analys av tryggheten på skolan. Elevernas upplevelser av tryggheten kartläggs genom att de i alla årskurser besvarar en enkät avseende trygghet och trivsel varje läsår. Rektorn leder arbetet med att identifiera behov av insatser, besluta om insatser och att utvärdera tidigare insatta åtgärder inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete. När behov uppstår görs riktade insatser i aktuella grupper. Ett sådant exempel är att skolan jobbar med språkbruk där det förekommit föräldramöten och föreläsningar för personal och vårdnadshavare, samt åldersanpassade aktiviteter i klassrum. Rektorn har även vid vissa tillfällen tagit beslut om separerade raster mellan de olika stadierna för att öka tryggheten för de yngre eleverna på skolan. Elevhälsan är även delaktig i skolans arbete med att främja positiva beteenden och motverka grupperingar.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Personalen bedriver ett samlat arbete för att främja studiero på skolan och det finns en samsyn och gemensamma förhållningssätt i arbetet. Skolan arbetar med olika ledord och det finns vissa gemensamma metoder och förhållningssätt för att skapa en lugn miljö under lektionerna. Exempelvis använder lärarna en gemensam lektionsstruktur för start och avslut av lektionerna, vilket enligt personal och rektor bidragit till studiero på skolan. Eleverna i de flesta stadier har även bestämda platser och går i ordnad form mellan lektionerna. Eleverna är också delaktiga i arbetet genom att varje läsår bidra till framtagandet av ordningsregler som gäller i och utanför klassrummet. Lärarna har möjlighet att gemensamt diskutera strategier och förhållningssätt gällande trygghet, både med eleverna samt inom kollegiet. Lärarna pratar med eleverna om röstläge och implementerar olika metoder för att få eleverna att koncentrera sig på skolarbetet och återställa ordningen i de fall det behövs. Rektorn följer även upp studieron på skolan genom regelbundna klassrumsbesök.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och av inkommen dokumentation.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn regelbundet följer upp och analyserar lärarnas bedömningar i samtliga årskurser i syfte att identifiera eventuella avvikelser, samt att rektorn söker förklaringar till de avvikelser som identifieras. Exempel på avvikelser som rektorn har identifierat är att elever i såväl låg- som mellanstadiet genomgående haft högre resultat i de

praktiska ämnena i jämfört med de mer teoretiska ämnena. Rektorn förklarar att detta till viss del beror på att elevernas studiemotivation i de mer teoretiska ämnena är lägre än i de praktiska, samt att det saknats behörig personal i vissa praktiska ämnen. När rektorn noterar avvikelser för han samtal med berörda lärare gällande deras bedömningar, och tar då även del av underlagen för dessa bedömningar. Rektorns uppföljning och analys visar att lärarna i det stora hela har ett gemensamt förhållningssätt i bedömningen av elevernas kunskaper.

Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Rektorn ger lärarna förutsättningar till regelbunden samverkan kring bedömningsfrågor och ser till att lärare använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar. En del av arbetet grundar sig i att merparten av lärarna arbetar gemensamt, inom årskursen eller ämnet, med planering av undervisningen. I detta ingår även gemensamma bedömningssituationer och bedömningsuppgifter som lärarna bedömer tillsammans, både inom skolenheten och inom rektorsområdet samt inom kommunen. Därutöver används Skolverkets bedömningsstöd och i de yngre åldrarna genomförs olika former av screeningar. I de ämnen där nationella prov genomförs organiserar rektorn tillfällen då berörda lärare från hela rektorsområdet gemensamt arbetar med att sambedöma proven.

Rektorn organiserar verksamheten så att lärarna regelbundet diskuterar frågor som rör bedömning, tolkning av styrdokument och elevprestationer. Bland annat har skolan mitterminskonferenser där samtlig personal, rektor och elevhälsa deltar och diskuterar hur det går för respektive elev på skolan gällande både kunskapsresultat, omdömen och mående. Lärarna har inplanerad mötestid för att arbeta med bedömningsfrågor, där de exempelvis jämför olika elevers uppgifter och resonerar om vilken bedömningsnivå som är lämplig i olika fall.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av utredaren Robert Sondell. I handläggningen av ärendet har även utredarna Jasmine Johansson (föredragande), Isabelle Brännlund och Mattias Ryd medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med skolans biträdande rektor
- En intervju med skolans rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och därmed fått möjlighet att yttra sig över innehållet.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 29 april 2025. Intervjun med skolans elevhälsa och rektor genomfördes via videolänk den 5 maj 2025. Besöket genomfördes av utredarna Jasmine Johansson och Isabelle Brännlund. Öns skola är en kommunal skola belägen i Sollefteå kommun. Skolan har elever i förskoleklass och årskurserna 1–6. Förskoleklassen ingår inte i granskningen. Vid granskningstillfället går 53 elever i årskurs 1–6. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor.